

Унікаючи процедури громадського обговорення (протягом місячного строку) та порушуючи Порядок здійснення соціального діалогу, визначений Генеральною угодою на 2010-2012 роки, у Верховній Раді України 22 грудня ц.р. зареєстровано **Урядовий проект Закону у про внесення змін до Податкового кодексу та деяких інших Законів України (щодо податкової реформи) (реєстр. № 1578)**, текст якого було розміщено 23 грудня ц.р.

Такий «кулуарний» процес проведення реформ та регулярне нехтування думкою громадськості перекреслить розвиток демократичних засад в нашій країні.

Не зважаючи на окремі позитивні наміри (зокрема, зниження податкового навантаження на малий та середній бізнес), зазначений законопроект містить, за якими приховано загрози, а також прямі негативи.

Прямі загрози та негативи:

- порівняно з діючою редакцією Податкового кодексу України у даному проекті відсутня соціально важлива норма, яка є прямо пов'язаною зі ст. 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» - а саме виключено абзац «б» пп. 138.10.6. Податкового кодексу України щодо віднесення до інших витрат сум коштів, перерахованих роботодавцями первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу, передбачених колективними договорами (угодами) відповідно до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».

- скасування неоподатковуваної площі нерухомості при сплаті податку на нерухоме майно та оподаткування загальної площі не лише житлової, а й нежитлової нерухомості за ставкою 2% мінімальної зарплати за 1 кв.м. (Із розрахунку сьогоднішньої мінімальної зарплати - 1218 грн., плата за 1 кв.м. площі буде становити 24,36 грн., тобто власник двокімнатної квартири площею 40 кв.м. заплатить 974,4 грн. на рік. А пенсіонери в селі вимушені будуть віддати дві місячні пенсії на сплату податку за хатинку та сарай.)

- скасування 10 % ставки оподаткування доходів у формі заробітної плати для шахтарів;

- подовження дії військового збору у розмірі 1,5% до набрання чинності рішення Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України та розширення бази оподаткування на всі доходи, що оподатковуються податком на доходи фізичних осіб;

- підвищення до 2% ставки збору на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування з операцій купівлі іноземної валюти в готівковій формі для фізичних осіб та юридичних осіб (крім банківських установ);

- відтермінування збільшення у 2 рази розміру податкової соціальної пільги - з 50% розміру прожиткового мінімуму до 100% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи;

- включення до оподатковуваного доходу сум пенсій, які перевищують три розміри мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року.

- скасування соціально значущих пільг з ПДВ, зокрема:

- постачання послуг із здобуття вищої, середньої, професійно-технічної та дошкільної освіти навчальними закладами тощо;

- постачання послуг з охорони здоров'я закладами охорони здоров'я та послуг реабілітаційними установами для інвалідів та дітей-інвалідів, що мають ліцензію на постачання таких послуг відповідно до законодавства;

- постачання (передплати) періодичних видань друкованих засобів масової інформації та книжок (крім видань еротичного характеру), учнівських зошитів, підручників та навчальних посібників вітчизняного виробництва, словників українсько-іноземної або іноземно-української мови, доставки таких періодичних видань друкованих засобів масової інформації на митній території України;

- запровадження в умовах штучно заниженої майже вдвічі мінімальної зарплати оподаткування заробітних плат шляхом зміни шкали оподаткування (в розрахунку на місяць):

- 15% – для доходів до 10 мінімальних заробітних плат;

- 20% – для доходів понад 10 МЗП (з суми перевищення);

- збільшення ставок земельного податку в 3 рази.

Неоднозначними питаннями є посилення контролю за доходами фізичних осіб шляхом:

- введення разового декларування доходів та майнового стану, формування "вхідного" з алишку для подальшого контролю витрат та податкової амністії для добровільно задекларованого майна (водночас складно уявити, як таку декларацію буде заповнювати старенька бабуся уселі, у власності якої є будиночок та невеликий клаптик землі);

- запровадження обов'язкового повідомлення контролюючому органу щодо продажу фізичним особам товарів (робіт, послуг) вартістю за 1 одиницю понад 10 мінімальних заробітних плат (на сьогодні – 12 180,00 грн.);

- проведення контролюючим органом перевірок *з використанням методу контролю за витратами та доходами (непрямі методи)* у випадках, передбачених п. 39²

.2. Податкового кодексу України, що по суті означає можливість перевіряти не лише заможних громадян, а й будь-якого платника податків;

- встановлення для доходів, визначених за непрямими методами, оподаткування за подвійною ставкою податку на доходи фізичних осіб (30% - 40%);

- підвищення ставки податку для пасивних доходів (процентів, інвестиційного прибутку, роялті) з 15% до 20%;

- оподаткування за ставкою 5% доходів у вигляді спадщини вартість якої перевищує 1 млн. грн., яку отримують особи першого ступеня споріднення (з суми перевищення).

Комітетом Верховної Ради України з питань податкової та митної політики запропоновано вилучити лише норми щодо:

- скасування неоподатковуваної площі нерухомості при сплаті податку на нерухоме майно та оподаткування загальної площі не лише житлової, а й нежитлової нерухомості за ставкою 2% мінімальної зарплати за 1 кв.м.
- оподаткування за ставкою 5% доходів у вигляді спадщини вартість якої перевищує 1 млн. грн., яку отримують особи першого ступеня споріднення (з суми перевищення).

Нажаль, в законопроекті залишились норми щодо:

- скасування 10 % ставки оподаткування доходів у формі заробітної плати для шахтарів;
- включення до оподаткованого доходу сум пенсій, які перевищують три розміри мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року

□□□□ Профспілками в свою чергу неодноразово пропонувались Уряду пропозиції щодо альтернативних джерел наповнення бюджету, на чому наполягаємо і сьогодні це:

- запровадження податку на багатство шляхом:

1. введення диференційованої шкали оподаткування ПДВ: на дорогоцінні товари (дорогі автомобілі, дорогоцінні метали, вироби з хутра тощо) найбільші ставки, а на товари та послуги першої необхідності (продукти харчування, медичні товари, житлово-комунальні послуги тощо) – найменші, або звільнення їх від оподаткування, як це практикується в країнах ЄС.

Профспілкова сторона вважає, що в нинішніх складних умовах необхідно проводити політику, спрямовану на запобігання зниженню добробуту широких верств населення, шляхом обкладання товарів та послуг соціального призначення за нижчими ставками.

Ця пропозиція узгоджуються з правовими нормами ЄС (112 Директива ЄС від 28.11.2006 "Про спільну систему податку на додану вартість"), якими передбачено, що окрім стандартної ставки ПДВ в 15%, держави-члени ЄС можуть застосовувати одну або дві понижені ставки (не менше 5%), зокрема до постачання продуктів харчування, електроенергії, надання медичної допомоги.

- збільшення акцизів на шкідливі для здоров'я товари – алкогольні, слабоалкогольні напої.

Зазначене сприятиме зменшенню споживання шкідливих для здоров'я товарів, адже біля 90% випадків серцево-судинних захворювань виникають внаслідок вживання алкоголю;

- збільшення податку на дивіденди з 5% до 15% (такий варіант пропонувався Урядовою Концепцією реформування податкової системи).

Застосування 5% ставки податку на доходи фізичних осіб на доходи заможних громадян у вигляді дивідендів, яка мінімум втричі нижче ніж рівень оподаткування трудових доходів у вигляді заробітної плати, є несправедливим та дискримінаційним по відношенню до людей праці, бідність яких невпинно зростає.

- запровадження податку з валового доходу великого бізнесу для забезпечення обороноздатності України у розмірі 0,25% від валових доходів (що передбачено проектом Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку з валового доходу великих підприємств для

забезпечення обороноздатності України, реєстр. № 1029 від 27.11.2014).

- застосування механізмів з протидії ухиленню від сплати податків та боротьба з податковими гаванями – забезпечивши, зокрема, включення Кіпру, Швейцарії до переліку офшорних зон.

За матеріалами департаменту бюджетної політики та соціального захисту ФПУ